

## Poletne radosti treh kraljevičev v Han Pjesku

Ze nekaj tednov prebiva v poletnem dvorcu Nj. Vel. kralja kraljeva družina. Na visoki planoti in divnem borovem gozdu je ta poletni lovski dvorec Nj. Vel. kralja. Tudi v dneh največje poletne suše je v njem gozdna svežina, kajti leži 1110 m nad morjem.

Han Pjesak je najbolj priljubljeno poletno bivališče naših kraljevičev. Tako radi preživijo tu poletje, kakor zimo v brezkrainih radostih zimskega sporta ob blejskem jezeru. Ves dan prebijejo kraljeviči na planinskih livadah ali v senci stoletnih borov. Vsak izmed treh bratov si izbere sebi primerno zabavo. Sportne vaje kraljevičev Tomislava in Andreja

Ze po osmi uri se začne smeh in čeb-ljanje veselih kraljevičev. Prvi pride iz dvorca princ Andrej z veliko žogo, katero valji po ravni pred vilo in ves vzhicen gleda za njo. Takoj za njim pride princ Tomislav. Sam pripelje svoj mali avto, pregleda vse njegove dele in preizkusi, če je vse v redu. Za tem se hitro ozre na levo in desno in pogleda, če ga kdo ne opazuje. Čim opazi, da ga kdo pozdravlja, dvigne kraljevič svojo ročico visoko do temena in resno odzdravlja. Potem sede v svoj avto, katerega poganja z nogami kakor kolo proti svojemu v igri z žogo zatopljenemu bratcu. Tu princ Tomislav pozabi na svoj avtomobil in oba kraljeviča kot prava sportnika začne vzbati z žogo, katero brcata po vsej široki zeleni livadi. Pri teh vežbah, kakor pri zimskem sportu na Bledu se kraljevič Tomislav izkaže kot navdušen pravi sportnik.

### Kako se prestolonaslednik uči

Točno ob 9. uri pride iz poletnega dvorca prestolonaslednik Peter. Njegova učilnica je na prostem v senci jelke in bora. Učenje se tako vrši na prostem v svežem planinskem zraku. Čim bližje učilnice prihaja prestolonaslednik, tem bolj pospeši svoje korake in stopi vedro in s smehom pred svojega učitelja. Učenje se takoj prične in prestolonaslednik najde v njem zabavo in zadovoljstvo. Nič ne občuti, kako potekajo ure. Predmeti se vrstijo v dveh urah, tako da prestolonaslednik menjavanja niti ne opazi. Ob 11. uri gre prestolonaslednik na izprehod in spremstvu svojega učitelja in dežurnega adjutanta. Toda tudi ta izprehod je del pouka. Med tem se razgovarja o priradi, rastlinah in živalih, katere srečajo, in sploh o vsem, kar nudi priroda opazovalcem. Med tem sprehodom s poučnimi razgovori se bliža že poldne. Učitelj opomni prestolonaslednika: — Vaše kraljevsko Visočanstvo, končajmo današnji pouk!

— Prosim Vas, pokažite mi, koliko je točno ura, odgovori prestolonaslednik svojemu učitelju in doda, potem ko je pogledal na uro:

— Toda gospod učitelj, manjka še pet minut do poldneva. Lahko se še kaj pogovorimo.

### Prvo prestolonaslednikovo pismo

Prestolonaslednik je bil ves srečen, ko je mogel napisati prvo pismo svojim vzvišenim roditeljem. Na lepem papirju, na katerem je bil narisana cvet iz prirode, je prestolonaslednik z izbranimi besedami in stavki poslal pozdrav svojim visokim roditeljem. Te dni, ko so prijavili prihod kralja in kraljice v Han Pjesak, je bil prestolonaslednik posebno vznemirjen in je poklical svojega učitelja:

— Gospod učitelj, pripraviti moramo vse zvezke in risanke ter vežbanice, da jih pokažemo papanu in mami!

Naslednji dan je prestolonaslednik pripovedoval:

— Mama mi je pisala. Vesela je, ker je dobila moje pismo. Gotovo mi bo kaj lepega prinesla.

Tako raste in se razvija v veliki sinovski ljubezni do svojih vzvišenih roditeljev prvorojenec, nada in up vsega našega naroda.

Na svojem vsakodnevem izprehodu gre prestolonaslednik čisto mimo gardijske vojašnice. Zelo se zanima, kako se vojaki preživljajo in s čim se ukvarjajo. Ko se približa vojašnici, ga gardijski kuhar po vseh predpisih pozdravi, toda v tem pozdravu je neka posebna prisrčnost.

Nekega dne je pozval prestolonaslednik svojega učitelja:

— Gospod učitelj, pojdimo k onemu kuharju, hočem ga fotografirati!

Fotografiral ga je s svojim malim Kodakom in je bil zadovoljen, ko je izročil kuharju sliko, katero je sam z uspehom razvil, in je opazil na vojakovem obrazu vesel smehljaj.

### Kraljeviči med kmeti in kmeticami

Popoldne gredo kraljeviči na daljše izprehode v okolico. Ob tej priliki jim prebivalstvo teh krajev posveti vso svojo pozornost in ljubezen. Ko na livadi kmetice žurno grabijo seno, steče najmanjši kraljevič princ Andrej in z obema rokama pomaga kmetici nositi seno. Ti vaški delavci so presrečni, da imajo med seboj tako redke in visoke goste. Prestolonaslednik in princ Tomislav pazljivo opazujeta, kako delajo kopicke. Kraljeviči se približajo kmetom in jih neprestano izprašujejo, ker jih vse to, kar je okoli njih, zanima. Prebivalstvo z radostjo pozdravlja in vzklika kraljevičem, kamorkoli pridejo.

Nedelja pretrga redno delo prestolonaslednika Petra. Ta dan se vsi trije kraljeviči skupaj zabavajo s svojimi otroškimi igračkami in s sportom. Učitelj stoji ob strani s knjigo v roki. Čim ga prestolonaslednik opazi, mu priteče nasproti z besedami:

— Kje ste Vi? Tako mi je nekam nenavadno danes, ko se ne učimo. Ali hočete, da malo čitamo.

Velika ljubezen do dela vabi prestolonaslednika Petra, da se uči z voljo in da s smehom na licu gradi temelje svojega osnovnega znanja, na katerem se bo dvignil up in nada vzvišenih roditeljev in vse naše močne kraljevine.

### Slavje jugoslovanske primorske mladine v Kranju

Kranj, 10. avgusta.

Kljub dežju, ki je začel plašiti prav ob začetku prireditve, se je nabralo v nedeljo 9. avgusta na prireditvi društva »Zarjec« na Primorskem precejšnje število občinstva. Poleg Primorcev smo opazili tudi več uglednih meščanov, med njimi sreskega načelnika g. Znidarčiča s soprogo in mestnega načelnika g. Cirila Pirea. Program je obsegal pozdravni govor predsednika društva g. Alojzija Figarja, deklamacijo, ki nam jo je deklamiral prav temperatno g. St. Kovačič, dalje pevke in glasbene točke; po vzporedi pa se je razvila prosta zabava s plesom, s srečelovom in s šaljivo pošto. Občinstvo je sledilo programu z zanimanjem in ni štedito s pohvalo, posebno pri pevskih točkah, ki jih je izvajal močan pevski zbor prosvetnega društva »Tabor« pod vodstvom g. Venturinića. Tudi godba S. M. R. J. z Jesenic je dokaj pripomogla k lepemu uspehu te prireditve.

### Zborovanje ljubljanskih in mariborskih čevljarjev

Pred velikim kongresom obrtnikov, trgovcev in industrijalcev z usnjem v Beogradu.

Ljubljana, 10. avgusta.

Dne 19. julija so zborovali v Beogradu beograjski, zemunski in pančevski čevljarji, opančarji in obrtniki sorodnih strok in so sklenili v sporazumu z usnjari in industrijalci čevljarjskih izdelkov, da se skliče 16. t. m. v Beogradu velik kongres obrtnikov, trgovcev in industrijalcev teh strok, na katerem se ustanovi Zveza obrtnikov, trgovcev in industrijalcev kožarske stroke za vso državo. Akcijski odbor, ki mu načeljuje direktor tovarne kož »Beli Orao« Aleksander Sobek, je pred kratkim razposlal vsem čevljarjskim zadrugam v državi okrožnico, v kateri jih prosi, naj skličejo takoj zborovanje,

sorejmejo resolucije in pošljejo na kongres svoje delegate.

V smislu okrožnice je izdala Zadruga čevljarjev za sodni okraj Ljubljano letake, ki jih je delila včeraj po mestu. V letakih pravijo čevljarji, da je kriza v njihovi stroki toliko, da se boje popolnega poloma. Zato poziva občinstvo, naj ne podpira z nakupom inozemcev. Občinstvo naj kupuje domače izdelke in naj se ne pregreši z nakupom tujega blaga proti njim in sebi, oz. proti svoji domovini.

Mimo tega, da je zadruga delila včeraj letake, pa je imela včeraj dopoldne tudi zborovanje svojih članov pri »Lloyd«u. Zborovanja se je udeležila večina članstva — vseh članov šteje zadruga okoli 300 — tako da je bila veranda docela polna. Zborovanja so se udeležili poleg zastopnikov, trgovcev in industrijalcev z usnjem tudi delegati čevljarjskih zadrug iz Škofje Loke, Kranja, Tržiča, Radovljice, Novega mesta, Domžal, Kamnika, Kočevja, Ribnice in Višnje gore.

Zborovanje je otvoril predsednik Zdruge ljubljanskih čevljarjev g. Perdan, nakar sta govorila o krizi čevljarjske in usnjarske stroke tajnik Zveze obrtnih zadrug g. Pfeifer in zastopnik zbornice TOI dr. Jurij Koc. Ta je izjavil, da je zbornica vedno podpirala težnje čevljarjev in da bo tudi v bodoče vse storila, da pridejo do svojih pravic.

Govorili so nato večinoma o Bafi, v kateram vidijo čevljarji svojega največjega sovražnika,

gg. Sajovic in Stefe, oba iz Kranja, Rozman iz Ljubljane, Polak iz Kamnika in Potočnik iz Radovljice. Končno je bila soglasno sprejeta resolucija.

Na koncu zborovanja je bil še izvoljen akcijski odbor, ki ima skrbeti, da se bo zborovanja v Beogradu 16. t. m. udeležilo kar največ delegatov. V akcijskem odboru so g. Plečko, zastopnik tvrdke »Peko«, trgovca Turk in Lavrič in čevljarji mojstri: Breskvar, Rozman in Škraba.

### Zborovanje v Mariboru

V restavraciji »Gambirinus« so imeli mariborski in podeželski čevljarji v nedeljo dop. veliko zborovanje, kateremu so prisostvovali tudi zadrugi nadzornik g. Založnik, predsedniki in delegati podeželskih zadrug gg. Moravec iz Slovenske Bistrice, Arnejčič iz Ormoža, Pristavec iz Prekmurja itd. Zborovanje je otvoril in vodil predsednik mariborske čevljarjske zadruge g. Krajec, ki je poročal tudi o sedanjem težkem položaju čevljarjske obrti, posebno zaradi konkurence, ki jo dela tovarnar Bafa. Soglasno je bilo zato sklenjeno, storiti vse potrebne korake proti gradnji Bafove tovarne v Jugoslaviji in proti popravilnicam tega podjetja. Nadalje so bili storjeni še razni sklepi radi javenosti in pomočnikov, izdelovanja čevljev v knjižnicah, kongresa čevljarjskih zadrug, ki bo dne 16. t. m. v Beogradu itd. Zborovanje je poteklo v najlepšem soglasju.

## Slovesna blagoslovitev prvega strelskega prapora v Dravski banovini

### Lepa patrijotična in narodna manifestacija v Hotinji vasi

Maribor, 10. avgusta.

Včeraj je idilična Hotinja vas na Dravskem polju pod Pohorjem doživela izredno patrijotično in narodno manifestacijo. Tamkajšnja agila Strelska družina je na slovesen način otvorila svoje strelišče, prvo v Sloveniji in razvila društveni prapor, prvi v Jugoslaviji. Malo pred 14. uro se je zbrala na kolodvoru Orehova vas — Slivnica tisočglava množica, katero so tvorili domači strelci s puškami, Sokoli, Sokolice, gasilci itd., da pozdravijo goste, ki so se pripeljali z vlakom iz Maribora in od drugod.

Ker je prevzel pokroviteljstvo nad prireditvijo gospod ban dr. Drago Marušič, je prispele v njegovem zastopstvu v Hotinjo vas tudi g. okrajni glavar dr. Hacin iz Maribora. Oblašni predsednik Strelskih družin g. polkovnik Boza Putniković je pripeljal preko 100 strelcev in gostov, med njimi zelo veliko častnikov tukajšnje posadke; prispeli pa so tudi številni rezervni častniki pod vodstvom predsednika g. Jakoba Perharja, bivši minister g. dr. Vekoslav Kukevič itd. Vse dosle goste je na kolodvoru pozdravil domači župan g. Kolman.

Po pozdravu se je ob sviranju mariborske vojaške godbe formirala imponentna povorka, ki je odkorakala na novo strelišče, zgrajeno v bivši gramozni jami na občinskem zemljišču, ki je bilo Strelski družini odstopljeno brezplačno v uporabo. Strelišče, ki je najmoder-

nejše urejeno, so po večini napravili sami domači člani ob prostem času in zaslužili za svojo poštrevnost izredno pohvalo. Tam je bil postavljen tudi zasilni oltar in govorniški oder, s katerega je spregovoril prvi predsednik društva g. Ljubo Plomberger. Slavnostni govor je imel na to nadučitelj g. Mejnšek, ki je orisal pomen strelskega sporta in vdanost Hotinčanov ideji jugoslovanstva. Po odsviranju državne himne je stopil na oder zastopnik g. bana, okrajni glavar g. dr. Hacin, ki je slovesno proglasil otvoritev novega strelišča. Za njim je pozdravil v ognjevitih besedah domače strelce in goste g. polkovnik Putniković, ki je postavil Hotinčane za vzgled vsem ostalim Jugoslovanom in jim izročil v imenu oblastne organizacije krasen srebrn pokal.

V imenu Narodne obrane je spregovoril še upokojeni minister g. dr. Kukevič, na kar je slivniški župnik g. Mihelčič izvršil obred blagoslovitve strelišča in novega prapora, kumica ga. Anica Marinkova pa je pripela nanj lep spominski trak. Sledila je salva domačih strelcev, na to pa velika ljudska veselica, ki se je zaključila šele pozno ponoči.

Tako je Hotinja vas tudi sedaj, kakor že nešteto krat poprej, pokazala svojo veliko narodno zavednost in globoko ljubezen do drage domovine Jugoslavije.

### Jesenski ljubljanski vele-sejem

od 29. avgusta do 9. sept. bo kaj zanimiva prireditev do 9. septembra bo kaj zanimiva prireditev. Vse je skrbno pripravljeno, z ljubeznijo in največjo vestnostjo. Zato je tudi upravičeno upanje, da bo uspeh popoln. Poleg splošnega vzorčnega velesejskega oddelka za trgovino, obrt in industrijo, kjer se bodo sklepale kupčije zlasti v strojni in tehničnih pripravah, pa tudi v drugih številnih sezonskih predmetih, ki jih bodo razstavile številne tvrdke, bo letos še cela vrsta razstav:

I. Tujskoprometna razstava, ki bo obsegala propagandni del, strokovno-poučni del in tehnični tujskoprometni del.

II. Razstava slovenskih mest.

III. Kmetijska razstava, ki bo obsegala strokovno poučni kmetijski oddelke, sirarsko in mlekarstvo razstavo, razstavo jajc, čebelarstvo razstavo in sejem za med, zelenjadno razstavo, vinsko razstavo in sejem, razstavo poljedelskih strojev in orodja, perutninarstvo razstavo in razstavo kunccev.

IV. Higijenska razstava.

V. Novodobno gospodinjstvo, ki bo obsegalo

stanovanje po načelih smotrenega gospodinjstva zgrajene hiše, opravljanje hišnega dela, uporabo tvarine po narodno-gospodarskih načelih, nakupovanje, gospodinjstvo knjigovodstvo, oblačenje gospodinje, štedenje z zdravjem, telesnimi in duševnimi močmi gospodinje, domačo lekarno in svoji k svojim.

VI. Obrtna razstava.

VII. Razstava domače obrti.

VIII. Razstava pohištva, stanovanjske, hotelske in gostinčarske opreme in

IX. Industrijska in obrtna razstava.

Vse te razstave bodo dale letošnjemu jesenskemu velesejmu tudi kulturno-gospodarsko obeležje. Vsa razstava zase zasluži, da si jo bo vsakdo ogledal, ker bo za vse sloje našega naroda velikega vzgojnega pomena.

Industrijski, obrtni in trgovski oddelki bosta nudila obiskovalcem najboljše priljubljenosti za nakup in naročila najraznovrstnejšega blaga. Posebno opozarjamo na krasno pohištvo, gospodarske stroje, stroje za obdelovanje lesa in druge stroje za najrazličnejšo uporabo, radio, blago, galanterijo, bižuterijo itd. itd.

### Agitirajte za Jugoslovana!

Claude Anet:

## Arijana

Roman ruske deklice.

12

Na te besede ni znala debelušna plavalaska nič odgovoriti.

Arijana pa je nadaljevala: »Ali naj ti nekaj povem, na kar bi ti nikoli ne prišla? Baš zato ker sem zlobna, me Nikolaj ljubi. Tebe pa, ki si krotka kakor jagnje, ne bi nikoli vzljudil.«

Pri teh besedah je zaplesala po sobi, zakaj bila je še vkljub vsemu razposajen otrok, da je včasih iz gole objestnosti jezik pokazala ljudem na ulici. Svojim součenkam je večkrat huđe nabredla, a profesorje je spravljaj v obup, dasi je ni nihče še nikoli zalotil.

Najbolj čudno je bilo to, da je imela Arijana prav. Nikolaj Ivanov, razvajeni edinček bogatih staršev, ni še nikoli naletel na ovire, nihče mu ni še rekel »ne«, z lahkoto je zavojeval uslužne ženske. Zato je splošno z velikim začudenjem ugotovil nepojmljivo mu čudo, da je ta nežna deklica govorila z njim tako ukazovalno. Takoj z prvega dne je bil pokoren in to iz preprostega vzroka, ker ni čutil v

sebi dovolj sile, da bi se mogel z uspehom upreti skrivnostni moči Arijane. Za svojih številnih samotnih ur je vedno razmišljal o tej čudni uganki. Kako je bilo mogoče, da je prenašal suženjstvo, v katero ga je Arijana obsodila? In predvsem, zakaj se je tako obnašala proti njemu? In hkratu se mu je razodela rešitev te uganke: »Ona me samo izkuša, če sem vreden njene ljubezni. In če neprestano obnavlja te poskuse, je to znak, da ni brezbrizna do mene. Če me ne bi ljubila, bi me pustila, naj grem po svoji poti. Dokler me muči, me ljubi. — Čudovito dekle!«

In tako se je zgodilo, da ji je bil tem hvaležnejši, čimbolj ga je mučila, in nato jo je ljubil še bolj vroče kakor poprej. Prišlo je do tega, da ni niti od daleč pomislil, da bi se ustavil muhavostim mladega dekleta. In čim težje so bile preizkušnje, s tem večjim veseljem se jim je pokoraval, samo da bi na ta način pridobil dekličino ljubezen. Naslednjega dne po onem sestanku z njegovim tekmečem je pokleknil pred njo in rekel.

»Arijana, hvaležen sem vam. Včeraj ste mi podali največji dokaz svoje ljubezni. Bog vas blagoslovi!«

Mlada deklica ni nič rekla, samo zmignila je z rameni in zaplesala po sobi.

Toda še drugače se je z njim poigrala.

Večkrat ga je povabila na čaj v svojo sobo. Dolgo sta se pogovarjala in ob takih večerih je Nikolaj

zopet izpregovoril, celo zgovoren je bil. Pustila je, da je sedel poleg nje na divan in ga obsipala z živahnimi, zaljubljenimi pogledi. Krepi dečko jo je obšel okrog vitkega života, se ji vedno bolj približeval in končno pritisnil ustnice na njen gol, polni mehki laketi in ga obsul s poljubi.

Napol ležeč na divanu, se je deklica pretvarjala, kakor da nič ne ve; zdelo se je, kakor da ni soudeležena pri tem strastnem izbruhu.

»Ali me ljubiš?« je strahoma vzdihnil Nikolaj.

»Ničevol!« je odgovorila s poudarkom, ki ga ni mogoče povedati. Nikolaj se slednjič ni mogel več zatajevati in pripravil se je na odločilni naskok; Arijana se mu je izmuznila iz objema.

»Meni se zdi, da je tu prevroče za vas. Slabo vam bo, pojdite na sveži zrak!«

Ne da bi počakala njegovega odgovora, je šla v jedilnico, kjer je sedela za mizo pri čaju Olga z nekaterimi prijatelji.

Nikolaj je brez slovesa planil ven kakor vihar, skočil v svoje sani in velel kočijažu, naj vozi deset vrst po cesti. Nato si je odpel kožuh, da ga je obvel ledeni nočni zrak in voznik je slišal s kozla, kako je »barina« rjul v noč nezmislne besede.

»Vrag naj jo dneše!« je z začudenjem slišal vpiti gospoda. »Ubijem jo! — Hitreje, hitreje! — Zvertna! — Obožujem te...«



# Jz Dravske banovine

d Sporočilo francoskega konzulata v Ljubljani. Od 1. avgusta so legitimacije za kolonijalno razstavo v Parizu veljavne 30 dni.

d Razpisane tri službe učiteljic. Kraljevska banska uprava v Ljubljani razpisuje za banovinsko kmetijsko gospodinjstvo šolo v St. Jurju ob južni železnici tri službe učiteljic, in sicer službo voditeljice omenjene šole, službo učiteljice kuhanja ter službo učiteljice šivanja.

d Na državni nižji gozdarski šoli v Mariboru se prične šolsko leto 1. oktobra t. l. Šola je dveletna. Pouk se deli v dva kurza in sicer: a) v enoletni kurz za one kandidate, ki imajo samo osnovno šolo; b) v dvoletno nižjo gozdarsko šolo za one kandidate, ki imajo dva razreda gimnazije ali pa realne gimnazije (realke odnosno 4 razrede meščanske šole). Prosilci z ljudsko-šolsko izobrazbo morajo s sprejemnim izpitom dokazati, da imajo zadostno znanje v osnovnih šolskih vedah. V prvi vrsti se bodo v ta učni zavod sprejemali sinovi malih in srednjih gozdnih posestnikov, ki ostanejo na gozdnem posestvu kot bodoči gospodarji, v drugi vrsti se le prosilci, ki reflektirajo na državno službo. Pravilno kolkovane lastnoročno pisane prošnje za sprejem je poslati najkasneje do 1. septembra 1931 ravnateljstvu državne nižje gozdarske šole v Maribor.

d Izvršila samomor? Orožniška postaja v Sv. Barbari pri Mariboru sporoča, da je 2. t. m. odšla praznično oblečena z doma posestnica Suzana Kurbusova, roj. leta 1885 v Vurbergu, in da se še do danes ni vrnila. Sumi se, da je Kurbusova izvršila samomor. Kurbusova je srednje velike postave, podolgovatega, rdečega obraza, sivih oči, oblečena v plavo cajgasto obleko in visoke čevlje s podpetniki.

d Vlom v trgovino v Lahovčah. Cigan Herman Reichert, ki se zadnji čas izdaja za »Hermana«, do 20 let star, male, čokate postave, vedno bos, črnih las in brk, črnege, zagorelega obraza, navadno oborožen z dvema samokresoma, je osumljen, da je v noči na 4. t. m. vlomil v trgovino Alojzija Ovce v Lahovčah in ukradel več kosov pisane blaga za srajce, platna in kloba, dalje 500 Din gotovine in za 200 Din poštne vrednotine. V Reichertovi družbi se zadržujeta tudi Anton Pirih, roj. l. 1911 v Cerknem, in njegov tovariš Ferdinand Kuštrin, rojen l. 1910 v Idriji, oba italijanska državljan. Za vsiemi je izdana tiralica.

d Iz preiskovalnega zapora v Radovljici je pobežal delavec Matija Valentinič, rojen l. 1902 v Galacu v Romuniji.

d Tatovi prišli z vozom po blago. Dne 5. t. okoli 2. ponoči je bilo vlomljeno v trgovino Antona Korošca v Malahorni pri Oplotnici. Tatovi so ukradli moškega in ženskega perila, blaga za obleke, mila, cigaret in raznih jestvin za 5000 Din. Razen tega so odnesli Korošcu knjižico, v kateri si je zapisoval dolžnike, ki mu dolgujejo 6500 Din. Tatovi so imeli s seboj enovprečni voz in so se z ukradenimi predmeti odpeljali čez Oplotnico, Sv. Duh in Loče na Hrvaško.

Dr. Jug

1795

ne ordinira do 10. septembra t. l.

## Ljubljana

### Proslava desetletnice vladanja

17. avgusta 1931 bo preteklo 10. leto, odkar je nastopil vladati Nj. Vel. kralj Aleksander I. Mestna občina ljubljanska bo slovesno praznovala ta pomembni dogodek. V svoji seji 27. julija 1931 so predstavitelji ljubljanskega meščanstva soglasno sklenili, naj se v počastitev kraljevega jubileja imenuje ubožnica, ki jo bosta zgradili mestna občina in mestna hranilnica, ki je votirala v ta namen 5.000.000 dinarjev, za artilerijsko vojašnico »Za vetišče kralja Aleksandra I.« 17. avgusta bo po slavnostni seji občinskega sveta svečano polaganje temeljnega kamna za to zgradbo.

V prepričanju, da bo znalo primerno proslaviti ta jubilej, opozarjam že danes ljubljansko meščanstvo na ta narodni praznik; prepričan sem, da bo z obilno udeležbo pri slavnosti dalo duška svojim patriotičnim čustvom in z dostojnimi manifestacijami dokazalo svojo ljubezen do svojega narodnega kralja.

Župan: dr. Dinko Puc.

\*

■ Zaključek učiteljskega tečaja za ročna dela. V soboto je bil zaključen na tehniški srednji šoli v Ljubljani tečaj za deška ročna dela, ki ga je s priznano sposobnostjo vodil, to pot že šestič, ravnatelj meščanske šole v Spodnji Šiški g. Alojzij Novak. Tečaj je od 31. julija do 9. avgusta obiskovalo 31 učiteljev in učiteljic, ki so v enomesecnem, izvečine praktičnem šolanju, svoje znanje v pogledu rokotvornega pouka močno poglobili in se usposobili za smoteno in premišljeno poučevanje deških ročnih del na šolah Dravske banovine. Poleg ravnatelja g. Novaka sta poučevala strokovna učitelja gg. Dolak in Uršič. Udeleženci tečaja za ročna dela so prisostvovali tudi tečaju za radio-amaterstvo, ki je bil zaključen te dni na realki. Kakor vsi učiteljski tečaji, ki so letošnje poletnice izredno številni (nad 10), je tudi pravkar končani roko-

tvorni tečaj svoj namen v obsegu dosegel in moremo prizadevni skupini in vsem njenim voditeljem na doseženih uspehih iskreno čestitati.

■ Odprija noč in dan so groba vrata. Umrli so v Ljubljani: Mirko Alojzij Znidaršič, 2 in pol meseca star, sin delavca, Izanska c. 59; Rajko Pečnik, 68 let star, medicinar in posestnik, Sv. Petra c.; Frančiška Zabred, roj. Ličan, vd. žel. uradnika, Rimska c. 12. V ljubljanskih bolnišnicah so umrli: Josip Kuk, 5 mesecev star, sin natakarič, Čopova ul.; Ivan Zupan, 41 let star, dinar, Dragočojun pri Smledniku; Jožef Kozjek, 4 leta str, sin posestnika, Podrečje pri Smledniku; Franc Končar, 64 let star, Hotič pri Litiji; Alfonz Gerl, pol leta star, sin krojača, Toplice-Novo mesto; Marija Jenčič, 49 let stara, žena trgovca, Loka pri Zidanem mostu; Viktor Vidmar, pol leta star, sin posestnika, Šmarca pri Kamniku, Alojzij Franc, 82 let star, vpok. čuvaj drž. žel., Črnuče; Jakob Kopač, 36 let star, delavec, Medvede; Ana Knezovič, 1 dan stara, hči posestnika, Kraberg; Antonija Rubula, 63 let stara, dinarica, Rakek; Jože Virant, 20 let star, delavec, Dunajska c.; Jakob Butolen, 47 let star, kamnosek, Pocepeč; Ivan Jošt, 28 let star, sin veletrgovca, Gotovlje pri Celju; Marija Bevk, 3 mesece stara, hči dinarice, Koseze in Jakob Šebenik, 60 let star, posestnik, Pleševica. Blag jim spomin! Zalujocih naše sožalje!

■ Tovarna Jos. Reich sprejema mehko in škrobjeno perilo v najlepšo izvršitev. 398-1

■ Šatori za taborenja iz najboljšega materiala kupite edino pri »Jugošport« A. Rasberger, Ljubljana, Miklošičeva cesta 34. 1436

■ Prometne nesreče. V Dravljah je povozil avtomobil nekega Janeza Podgorška. Mizar Ciril P. je povozil v bližini mitnice na Dunajski cesti 38-letno delavko Marijo Križmanovo. Na Viču pred Erbežnikovo trgovino je povozil neznan kolesar zasebnico Marijo Feterjevo. Vse tri ponesrečence so prepeljali z rešilnim vozom v bolnišnico.

■ MOTOH kava dnevno sveža! Kličite telefon 2577! 1470

■ Obleke najnovejšega kroja pri »Gentlemen« Miklošičeva 18. Angleško blago v zalogi. — 1498

■ Fotoaparate in potrebščine, gramofone in plošče kupite le pri »Jugošport« A. Rasberger, Ljubljana, Miklošičeva c. 34. 1436

■ Čigava sta kolesi. Našli sta se dve kolesi in ju ima spravljena policija. Lastnika dobila kolesa na kriminalnem oddelku.

■ Zopet 4 kolesa ukradena. Kolesa so bila ukradena železničarju Ivanu Škofu iz zaklenjene drvarnice v Rožni dolini, trgovskemu slugi Josipu Florjanu izpred Motohove trgovine na Vodnikovem trgu, posestniku Albinu Vidmarju izpred Česnovarjeve gostilne na Dolenjski cesti in tesarskemu delavcu Mihaelu Kunstu izpred Zagarjeve gostilne na Vodovodni cesti. Oškodovani so: Ivan Škof za 800 Din, Josip Florjan za 2000 Din, Albin Vidmar za 1250 dinarjev in Mihael Kunstelj za 2200 Din.

■ Tatvina v kopalnici. 42-letni prodajalec preprog Ramo Ramič je osumljen, da je ukradel iz kopalnice Petra Čapka na Miklošičevi cesti 36 damsko srebrno ščetko za lase, dve britvi in steklenico kolon. olja v skupni vrednosti 550 dinarjem. Za Ramič je izdana tiralica.

■ Tatvina. Iz odprtega predala mizice v parnem kopalnici hotela »Slon« je bila ukradena uslužbencu Francu Kugliču rjava usnjata listni-

ca s 60 Din gotovine in več listinami. Skupna škoda znaša 80 Din.

## Maribor

m Na Hindenburgovi tehniki v Oldenburgu je napravil te dni diplomski izpit za zrakoplovnega inženirja g. Josip Halbidl, sin tukajšnjega hotelirja.

m Poroke. Pretekli teden so se v Mariboru poročili: Gustav Habjančič, pekovski pomočnik in Matilda Kunpleševa, delavka; Ivan Pihler, ključavničar in Amalija Gorjupova, predelavka; Alojzij Rimmerhofer, strojevodja in Elizabeta Cvetkova, zasebnica; Martin Jus, ključavničar in Angela Puconjeva, zasebnica; Franc Križaj, finančni preglednik in Katica Fijavševa, zasebnica; Ivan Gajšek, mehanik in Uršula Zičkarjeva, zasebnica, ter Maks Pungračič, elektrotehnik in Antonija Krepkova, skladiščnica. Bilo srečno!

m Smrti. Pretekli teden so v Mariboru umrli: Avgust Gradišnik, mizar, star 25 let; Friderik Šlik, učenec, star 10 let; Viktor Karnik, sin delavca, star 1 mesec; Matija Pavalec, tesar, star 79 let in Anton Sagaj, zasebnik, star 72 let. Naj v miru počivajo!

m Smrtna kosa. Na poslednjih srčne kapi je v nedeljo umrla v cvetu mladosti gđ. Mici Tiefgruberjeva, edina hčerka tukajšnjega upokojenega poštnega uradnika g. Karla Tiefgruberja. Blag ji spomin! Staršem globoko sožalje!

m Za brezposelne. Borza dela v Mariboru rabila: 2 blapca, mlinarja, 2 čevljarja, vinarja, mizarja, 9 navadnih delavcev, 17 kmetijskih dekel, 2 gospodinj, 2 strojni pletilji, 2 šteparici, hotelsko sobarico, hotelsko kuharico, 3 orožniške kuharice, 2 trgovski pomočnici, 2 pomožni delavci, 12 kuharic, 25 služkinj, 3 sobarice, 2 boljši gospodinj, vzgojiteljico in eno vajenka za šivanje gornjih delov čevljev.

Klobuke, perilo, kratave nudi ugodno JAKOB LAH, Maribor. 1184

m Zaradi žene. V Radvanju sta se v soboto sprla delavec Anton Nendi in njegov prijatelj Peter Gunek zaradi Nendlove žene. Pri tem je Gunek udaril Nendla tako močno dvakrat po glavi, da je med potjo v mesto obnemogel in so ga morali prepeljati v bolnišnico.

m Krvava podoknica. V Vrhdolu je neki tekmeec napadel in udaril s sekirjo po glavi 19-letnega delavca Ivana Žunka prav v trenutku, ko je v nedeljo zvečer pel podoknico svojemu dekletu. Težko ranjenega mladeniča so z rešilnim avtom prepeljali v tukajšnjo bolnišnico, napadaleca pa so orožniki baje tudi že izsledili in aretirali.

Obleke moške, otroške, čevlji, nogavice, solidno pri JAKOBU LAHU. Maribor. 1182

## Gelje

\* Smrtna kosa. V Zavodni na Cesti na grad št. 8 je 8. t. m. umrla 74-letna posestnica Šporna Ana. — V Trnovljah št. 26 je 8. t. m. umrla 70-letna posestnica Pilihi Marija. — V javni bolnici sta umrli 8. t. m. 61-letni delavec Klančič Ivan iz Kokarja pri Gornjem gradu, 9. t. m. pa 73-letni sluga Barilli Oton iz Frankopanske ulice št. 9.

\* Borza dela v Celju išče po 1 pastirja, blapca h konjem, oženjenega vinarja brez otrok, majarja, kovača, čevljarja, 2 mizarja, po 1 kamnoseškega, kovaškega, mesarskega vajenca, 15 kmetijskih dekel, 6 služkinj, 3 gostilniške služkinje, 2 natakarič, 2 orožniške kuharice, 1 kmetovski varuško, 1 šiviljo, 1 gostilniško kuharico, 1 kuharico, 1 hišnico, 1 kuharsko vajenka.

\* Avtomobil treščil v telefonski drog. V nedeljo zvečer okoli 8. ure je na cesti pred Vojnikom trčil osebni avto, last g. Fazarinca, trgovca v Mariboru, v telefonski drog ter ga prevrnil. Avto sam je precej poškodovan, dva pot-

nika pa sta bila lažje ranjena. Nezgoda se je zgodila, ker je odpovedala zavora.

\* Požar. V nedeljo popoldan ob 1. uri je izbruhnil požar pri posestniku Gračnerju v Medlogu. Vsled vnetja saj se je zažgala slama na streha. Domači gasilci so požar hitro pogasili, tako da gasilec iz mesta in Gaberja ni bilo treba stopiti v akcijo.

\* Zopet tatvine koles. Nekaj mesecev že ni bilo v Celju nobene tatvine kolesa, pretekli teden pa so se kolesarji vendar zopet spravili na delo. Iz veže poslopja ekspoziture OUZD v Vodnikovu ulici je bilo delavcu Kovaču Karlu iz Pečovnika ukradeno kolo vredno 800 Din. V Miklošičevi ulici je bilo iz neke veže v soboto ukradeno kolo. Bržkone je obe tatvini izvršil eden in isti tat.

\* Skandalozen prizor je nudila neka ženska v nedeljo zvečer, ki je z dveletnim otrokom v skrajno pijanem stanju hodila po mestu, češ, da ne more najti s ojeja stanovanja na Dečkovem trgu. V takih slučajih bi morala intervenirati policija ter vsaj otroka spraviti na varno.

## Samomor neznanca v Grubarjevem kanalu

Včeraj popoldne je skočil v Grubarjev kanal neznan moški okoli 50 let star — Pred samomorom je oddal priporočeno poslovilno pismo na g. Kolenca v St. Rupertu na Dolenjskem Ljubljana, 10. avg.

Popoldne ob 14. je skočil v Grubarjev kanal nasproti vojašnici v Hradeckega vasi neznan moški. Mimoidoč so mu takoj priskočili na pomoč in ga potegnili na suho, a njihova pomoč je bila zastoj, ker je bil neznanec že mrtev. Truplo neznanca je dala policijska komisija: nadzornik Močnik in zdravnik dr. Avramovič po ogledu prepeljati v mrtvašnico k sv. Krištofu.

Neznance je okoli 50 let star, srednje postave, podolgovatega obraza, temnih, kratko pristriženih las, precej plešast, neobrit, oblečen v temnorjavo obleko, črne čevlje, pisano srajco in spodnje hlače. Pri njem so našli le 4 Din gotovine, svinjski mehur za tobak, receptis od 10. t. m., po katerem je oddal na šentjakobski pošti priporočeno pismo za Otmarija Kolenca v St. Rupertu na Dolenjskem, in podobico s sliko pokojnega misijonarja Franca Pirca, umrlega leta 1929 v misijonirju v Grobljah. Kdor bi vedel postreči glede neznanca s podatki, naj se zgloši na kriminalnem oddelku na policiji.

## Kamnik

Veliko grmenja pa malo dežja je bilo v petek. Od vseh strani so se zbirali temni oblaki, grmenja in treskanja pa je bilo toliko, da smo vsak hip pričakovali, da se bo vtila velika ploha. Toda močan veter je podil oblake vedno tako, da je povsod padlo več dežja kot pa v Kamniku in okolici, kjer ga ni bilo niti toliko, da bi pošteno pomil prah. V Bistrici pa je bil celo manjši naliv s točo. V soboto zjutraj je zopet malo rosilo, popoldne pa je pripekalo sonce kot za stavo. Na poljih se pomanjkanje dežja prav občutno pozna, zlasti na suhem peščenem svetu proti Mengšu in Domžalam. Izmed poljskih sadežev je najbolj prizadet krompir, glavna hrana revnega kmeta, ki je že popolnoma ovenel. Letošnji pridelek bo prav slab.

Kamniški Sokoli. Razvija sokolskega prapora v Domžalah se je udeležilo 7 članic in tri naraščajnice Kamniškega Sokola. Moškega naraščaja in članov ni bilo razen br. praporščaka, ki je nosil društveni prapor.

Cerkveni koncert. Ki se je vršil v nedeljo ob 6. uri popoldne v nadžupni cerkvi na Štuni, je prav lepo uspel. Na njem so sodelovali članica kr. opere v Ljubljani ga Ivanka Ribičeva, goj. Dunajske glasbene akademije g. Blaž Arnič in kamniški pevski oktet. Občinstvo, ki je v velikem številu posetilo koncert, je bilo z izvajanjem vseh sodelujočih prav zadovoljno.

Iz prve seje sportnega kluba. Na prvi seji sportnega kluba, ki se je vršila v sredo zvečer pri »Terpinen«, se je sklenilo, da se bodo pokalne plavalne tekme, ki so bile prvotno določene na dan 15. in 16. avgusta, vršile 23. avgusta. K teknam je bilo vabljenih 9 klubov, od sedaj pa še ni prispel noben odgovor. Ljubljanski klub Hrija in Primorje startata izven konkurence. Na predvečer tekem priredi klub sportno akademijo z raznimi zabavnimi točkami. Občina bo v teku tega leta splanirala nogometno igrišče, ki bo na nekaterih straneh zavarovano z visokimi ograjami, na katerih naj bi se namestile reklamne deske.

Nedeljski nogomet. SK Kamnik je imel v nedeljo prvič v gostih rezervno domačjskega Diske, katero je premagal v razmerju 3 : 1. Prihodnjega nedelja se vrši revanšna tekma v Domžalah.

## Jesenice

Ustavljanje dela. Kranjska industrijska družba, ki ima tudi tovarno elektrod na Blejski Dobravi, je pričela v tej tovarni zopet ustavljati delo. Delavcev ni sicer odpustila, ampak jih je deloma namestila na Javornik in Jesenice; delavci, ki so ostali na Dobravi, pa delajo samo 6 ur dnevno.

## Trbovlje

Novi škropilni avto, katerega je naše prebivalstvo, zlasti ono, ki stanuje ob glavni cesti, tako željno pričakovalo, je včeraj dospel. Popoldne je napravil že poskusno vožnjo po naši dolini in je prvič naše ceste temeljito poškropil.

Naročilo sadik. Sreski šumarski referent v Krškem bo oddajal iz državne gozdne drevesnice v Radečah gozdne sadike, in sicer 3-letne smrekove 1000 kom. za 100 Din, 4-letne smrekove tisoč po 125 Din, 2-letne borove tisoč po 95 Din, 2-letne mecesovne tisoč po 140 Din, domači kostanj tisoč po 200 Din, akacije tisoč po 100 Din, črna jelša tisoč po 120 Din. V jeseni se bo oddajalo samo bor, mecesen in 3-letne smreke. Šumska uprava priporoča pomladansko saditev, ker v jesenskem času sadike preveč trpe od mraza. Sadike se lahko naroče pisмено ali ustmeno pri podšumarju v Radečah ali pa pri županstvu v Trbovljah za jesensko saditev do 15. septembra t. l. in za pomladansko saditev do 15. februarja 1932.

# Jz drugih banovin

## Mlada plesalka Natalija Milošević je dotrpela

Pred dnevi smo poročali o tragični življenjski usodi mlade, lepe in nadarjene plesalke Natalije Milošević, ki se je vrnila iz tujine na smrt bolna v Beograd. Iz Beograda poročajo, da je po večdnevni borbi s smrtno v petek popoldne v velikih mukah izdihnila svojo mlado dušo.

Natalija je bila rojena l. 1908. v Sabcu. Bila je iz ugledne rodbine. Takoj po prevratu se je posvetila plesni umetnosti. Angažirana je bila v beograjskem gledališču. Njena učiteljica je bila ga. Isačenko, ki je tudi zakrivila njeno prezgodnjo tragično smrt.

Ze pred petimi leti je mlada umetnica opazila, da z njenimi pljuči ni vse v redu. Hotela je k zdravniku, ga. Isačenko ji je pa rekla, da je to samo njena domišljija in da je zdrava. Pred meseci je morala stati na odru pri predstavi v Parizu nad eno uro. Tedaj se ji je prvič vtila kri. Plesalka je vzdržala do kraja. Ko je prišla z odra, se ji je znova vtila kri in od tega časa ni mogla več na oder. Začelo je zanj strašno trpljenje. Komaj se ji je posrečilo, da je dobila od Isačenko dovoljenje, da je odšla v Beograd, kjer je legla v posteljo in ni več vstala. Neka njena tovarišica, ki je bila z njo v plesni skupini ge. Isačenko, je pripovedovala o življenju mlade Natalije takole: Neverjetno je, kako je ga. Isačenko ravnala z nami. Stradale smo po cele dneve. Vesele smo bile, če smo dobile na dan čaj in kos trdega kruha. Ga. Isačenko je pa živel v izobilju in nosila denar, ki ga je z našim trudom zaslužila, v banko. Imele smo popoldansko in večerno predstavo. Po popoldanski predstavi pa se nismo smele preobleči in sleči kostume in izprati šminko, temveč smo morale počakati v garderobi do večerne predstave, samo da se nam ni bilo treba dvakrat lepotičiti, kajti ga. Isačenko je sama plačevala lepotila. Spati smo morale dostikrat v garderobi, da ni bilo treba ge. Isačenko plačevati stanovanja. Plače nismo nikoli dobile, pač pa so nam vedno kazali račune za kostume itd. V takih razmerah so iz-

rabljali velik talent mlade Natalije. To ji je podkopalo mlado življenje. Zadnja njena želja je bila, naj jo pokopljejo običeno kot nevesto.

## Nenavaden zločin ljubosumnega blaznega

Iz Kumanova poročajo, da je pred dnevi zagonešno izginil z vasi Opaje sin uglednega Arnavta 23-letni Šefket Sabanović. Vsa vas in okolica je bila vznemirjena, ker mladeniča več dni ni bilo domov. Naposled je Sabanović prijavil oblastem, da je njegov sin izginil. Orožniki so uvedli obširno preiskavo in našli Šefketa v trupu v okolici Opaja. Na truplu ni bilo znakov, ki bi kazali, da je mladenič umrl nasilne smrti. Ko so truplo obducirali, so zdravniki ugotovili, da je zadel mladeniča kap. Zanimivo pa je, kako je bil mladenič ob življenju. Ljubil je neko vaško lepotico, v katero se je zaljubil tudi neki Isufović, napol blazen, ki pa ni bil nevaren. Dekle je zalezoval in Šefketu večkrat grozil, da ga bo umoril, če ne bo pustil dekle v miru. Niti dekle niti Šefket nista vzela malo tega groženj resno. Usodnega dne pa je blaznež srečal Šefketa samega v gozdu. Dobil je silen napad, vzel velik nož iz žepa in se navalil na tekmece. Ko mu je nastavlil nož na grlo, da bi mu ga prerezal, je Šefketa od strahu zadel kap.

b Iz Zagreba so odšli francoski politehniki v Sisek. Zagreb je zelo lepo sprejel francoske politehnike, ki so prišli iz Varaždina v Zagreb v soboto. Vzbujali so s svojimi uniformami po mestu pozornost. Večerali so v Maksimirske. Ogledali so si tehnično fakulteto, Jugoslovansko akademijo in galerijo slik. Svečan obed so jim priredili v Gradskem podrumu. Iz Zagreba so odpotovali v Sisek.

b Direktorja Evgena Eleka so izpustili. V nedeljo smo poročali o senzacionalni aretaciji direktorja Evgena Eleka v Novem Sadu. Pri zaslišanju je izjavil, da je imel pravico do vsega denarja, katerega si je prisvojil. V nedeljo so direktorja izpustili iz zaporov, da se bo zagovarjal na svobodi.



# Čujte gore in bregovi, da sinovi Slave smo!...

Veličastna Vilharjeva proslava ob zapadnih mejnikih



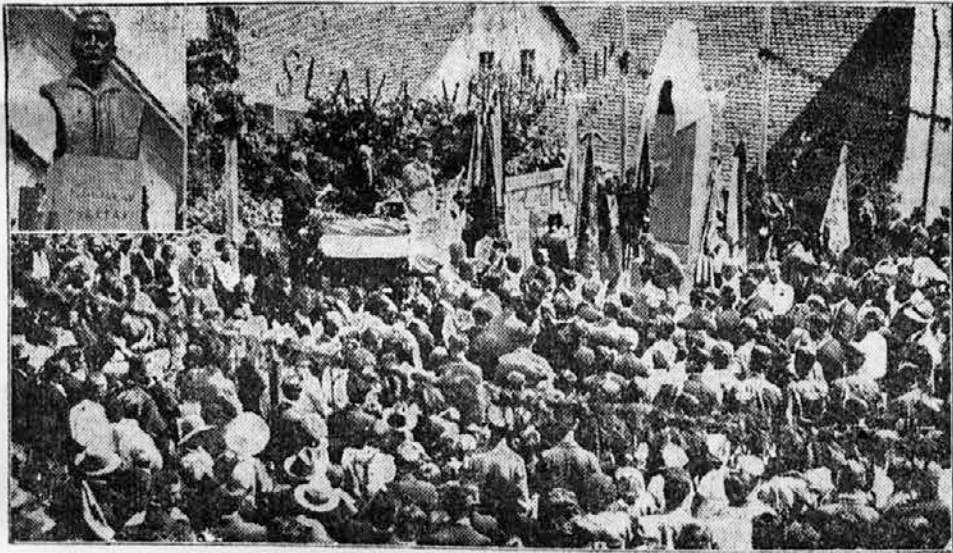
Odlični predstavniki med Vilharjevimi častilci

Zastopnik bana srezki poglavar iz Logatca g. Tekavčič, zastopniki vojske kap. Ilić, por. Čolić in podpor. Kostanič, ljubljanski župan dr. Puc, bivši minister Hribar, rektor dr. Šerko, zastopnik Sokola br. Luce Strauss in br. dr. Kandare i. t. d.

Debela megla je pokrivala našo belo Ljubljano in vso njeno okolico, množice ljubljancov pa so se trumoma prerivale na glavnem kolo-dvoru, saj je megla dober znak lepega vremena. Vlaki so odhajali prenatrpani potnikov na vse božje strani. Tudi naš je počasi sopihal proti jugozapadu. V Borovnici se je prikazalo malo solnce, da svečano prisostvuje prazniku malega ljudstva — tam kjer betonirani mejniki glodajo živo meso. Planina, samotna postaja — ostala si tako skromna, brez vsakega pozdrava, kakor da je tvoje pusto zidovje v resnici neprikladno za vsako dekoracijo. — Množice hite proti Planini z vseh strani logaškega oreza, prah drvečih avtomobilov jih zagrinja, tam na obzorju pa vihra na ogromnem drogu modno-bela-rdeča zastava, ponosno in odločno.

Vilharjev dom — nasproti v belo kopreno zavita soha na visokem podstavku, Pisana množica — kmetsko ljudstvo, Smehljajoči obrazi, ponosni in samozavestni, naroblo pobarvani s pigmentom zapadnega Slovenca. Bledi kancelijski obrazi, vmes rdeče sokolske srajce, junaška vojska, pestre narodne noše, resni gasilci, dostojanstvena duhovščina. Živ ornament naše-ga ljudstva!

Svečanostno vzvalove akordi cerkniške godbe, množice se zganejo, povelja odjeknejo. Sokolska konjenica, godba, sokolski praporji, člani, članice in naraščaj, številni venci, gorenjske in belokranjske narodne noše, prapori gasilcev, gasilci, prapori P. Z., N. S. D., zastopniki oblasti in raznih korporacij, za njimi pa številni častilci velikega Notranjca. Povorka je formirana, v strumnem koraku se vije proti Dolenji planini v cerkev k svečanemu bogoslužju, Matičarji s svojimi mojstrskimi glasovi dvigajo praznično razpoloženje.



Pred odkritjem spomenika

Glavnostni govornik prof. dr. Puntar na govorniški tribuni. Za njim predsednik g. Blažon in nadučitelj g. Urbančič. V kotu Vilharjevo oprsje na spomeniku.

Zopet se zbirajo množice okrog klesanega današnjega slavljenca. Obširen trg jedva prevzema vso maso ljudi, ki tiho in verno prisostvuje manifestaciji svojega velikega rojaka. Predsednik g. Blažon pozdravlja, tajnik šol. upr. g. Urbančič se zahvaljuje, imenoma posebno zastopniku g. bana sreskemu načelniku dr. Tekavčiču, zastopniku vojske kapetanu Iliću, ljubljanskemu županu dr. Pucu, ministru n. r. Ivanu Hribarju, rektorju univerze dr. Šerku, zastopniku sokolske župe br. Stravsu, zastopnikom Soče, N. S. Z., P. Z., Glasbeni Matičel, primorski mladini in drugim. Na tribuni se nahajajo poleg imenovanih: prosvetni in-spektor v p. Wester, ravnatelj Mahkota, kom-punist Stanko Premrl, cerkniški dekan, množestvilni župani in drugi odlični zastopniki.

Beseda povzame prof. dr. Puntar. Zalost, obenem pa odločnost izraža njegova beseda. Mejniki so tu in stražarji, vendar besede, ki jih čuti srce, ne smejo biti izgovorne. Bog je, ki stoji še trdnje kot mejniki, tisti Bog, v katerega je veroval tudi Vilhar, on, ki nam je l. 1918 prinesel svobodo in ki bo skrbel tudi za našo bodočnost. Dve ideji slovenska in jugoslovanska sta iz nas ustvarjali — ljudstvo in narod. Trnjeva je bila pot Vilharja, trnjeva tudi pot našega naroda. Nimamo tisočletne kulture, ne dvatisočletne, ni tritisočletne. Naša kultura nima kanonov, pač pa našo narodno pesem, ki zadivlja vse narode. Mlada je ta kultura in v mladosti je njena sila. Stara kultura je zapisana v smrti.

Matičarji so intonirali pod taktirko g. Juvanca Jenkovo »Molitev«, logaški pevski zbor pa »V spomin Miroslavu Vilharju«. V imenu g. bana je spregovoril sreski načelnik g. dr. Tekavčič, nakar se je oglašil glavnostni govornik g. Lojze Urbančič.

Svobodni rojaki!  
»Čujte gore in bregovi, da sinovi Slave smo! Tako nam je zapovedal naš klicar, vodnik in prerok Miroslav Vilhar, ki je ugledal našo lepo domovino v tej hiši pred nami 6. septembra leta 1818.

Stoletnico njegovega rojstva smo torej pra-

znovali 1918 s praznikom svojega lastnega državnega rojstva.

Danes dokažemo svetu, da

Imeli smo ljudi — na gori hrast, — imeli smo ljudi — v poljani svet — to stran in onstran državne meje. Današnji naš slavljenec Miroslav Vilhar je bil Notranjec, Slovenec in Jugoslovčan z vso svojo lepo in svetlo pesniško umetniško dušo. Bil je sin kršnega Krasa in Notranjec od glave do pete, saj se je rodil tu v Planini, šolal v Postojni, oženil v Senožečah.

Njegov mentor Fran Levstik — hišni učitelj njegovih otrok — čegar stoletnico praznujemo letos in smo jo tako sijajno počastili v Velikih Laščah pred par dnevi, je zapisal v svojem programu že 1867 naše narodno in državno edinstvo, kar nam tako lepo označi tudi naš Vilhar v svoji pesmi »Na Kalu«, kjer pravi:

»Jaz tudi z rojaki  
vzdihujem, trpim,  
In želje goreče  
sred Pivke topim.  
Ker vslišane bile  
še niso doslej,  
pogrezni jih zemlja  
pod zemljo naprej!«

Kako lepo in pesniško navdahnjeno lovi svojo Pivko v Unco in to zopet pod zemljo naprej v Ljubljano in to zopet

»Naprej do dežele,  
kjer Sava bobni,  
med brate, med sestre,  
med naše ljudi!«

Naprej do kraljevskega Beograda in že naprej v Dunav in Črno morje, saj je zapel njegov sin, naš jugoslovanski glasbenik, v svoji budnici in narod po je s svojo srčno krvjo po-

pravil ter zapel: »Slovenec, Srb, Hrvat,  
za uvijek brat i brat!«

Od kod? Dokod? Saj oče pove sivemu Krasu,  
da od morja do morja:

»Tebi krilo je zeleno  
vgrabil tržni Benečan,  
a sedaj si solnčnim žarkom  
vihar si v oblast podan.

6. januarja 1929, ki je najsvetejši dan v naši povestnici, ker nam je v njo vklesal narodno in državno edinstvo. In ko gledamo po domovini okrog, ne vidimo več med seboj grdihi ljudi, ki bi sejali med nami sovraštvo, ljubezni, razdor mesto edinstva. Bratje Jugoslovani smo vsi!

V nadaljnjem govoru je govornik očitral vse nacionalne in duhovne boje, vse trpljenje Vilharja — budnika narodne zavesti in tudi zgodovino vpostavitve njegovega spomenika. Svoj govor je zaključil:

Ob bregu Ljubljane šest tednov sem bil, mi-ru ne, le voda sem tamkaj kalil.

Rekel sem tudi, da so naši slavljenici poznali sokolsko edinstvo. Vsi vemo, da je bil bojeviti Levstik podtajnik in telovadelec južnega Sokola že v tedanjih dobi, a zložil je Sokolsko potnico Miroslav Vilhar in jo posvetil južnemu Sokolu 26. rožnika 1864, a to je načelnik Sokola poklonil ljubljanskim Slovenkam.

Iz vsega Vilharjevega delovanja spoznamo, da se je udeleževal na vseh poljih narodne prosvete po Vrazovi smernici.

Iz naroda za narod!

»Čujte gore in bregovi, da sinovi Slave smo!«

in »Slovenec, Srb, Hrvat za uvijek brat i brat!«

Od tam preko bo donela sem k nam Volaričeva: »Eno devo le bom ljubil.« Kojančičeva: »Soča voda je šumela...« in Hajdrihova: »Buči, buči morje Adrijsko« in mi vslikamo v svojih dušah:

»Brodarjem pomoči nesimo  
naš čilnic pogube otmimo

in ogromna solza ti bačši iz planinskega raja do rodni kraj naših prvih blagovestnikov sv. Cirila in Metoda naše narodne in državne budnice

Bože pravde — Lepa naša domovina — Naprej zastava Slave!

Slava našim pesnikom in prerokom! Slava Vilharju!

Pisatelj Matičič se je v imenu bojevnikov poklonil Vilharjevemu spominu, Amerikanski Slovenci pa so ga pozdravili po zastopnici g. Mariji Jančevi.

Predsednik je nato spustil zaveso in v vsej svoji veličini se je pokazalo mojstrsko delo Notranjca, kiparja Sajovica. Prezrljiv pogled je obrnjen tja, kjer so Vilharju skrunili njegovo mogočno besedo in ga zavlekli v zakotje; obenem pa je ta pogled odločen in neustrašen, saj nam pravi, da je tudi tam — naš dom.

Predsednik je prečital nato brzogovorni pozdrav Nj. Vel. kralju, kar je izzvalo viharno odobra-

vanje in vzklikanje našemu vrhovnemu stražarju. Cerkniški godci pa so zaigrali Bože pravde.

S spremnimi govori so položili vence: občina Planina, društvo Soča, Logaško pevsko društvo, J. U. U., sekcija Ljubljana, N. S. D., P. Z., Primorska mladina simboličen venec iz bodočih než z državnim trakom in napisom bratje-bratu, ves zavil v črtno, Pevsko društvo Planina in odbor za postavitve spomenika. »Morje adrijskoko« je v grlih Matičarjev zaključilo od-kritje.

V gostilni Pelicon se je nato vršil častni banket za povabljene goste, popoldan pa se je slavnost nadaljevala z veliko sokolsko veselico na vrtu g. Milavca. Popoldanski dež je sicer nekaj gostov odpravil domov, večina pa je ostala do poznega večera.

## Smrtna nesreča pred Unionom v Ljubljani

Številni ponesrečenci — Huda avtomobilska nesreča

Ljubljana, 10. avgusta.

Dopoldne je povozil avto pred Unionom 71-letnega postreška Franca Matjašiča iz Hrenove ulice 16. Matjašič je zadobil tako hude notranje poškodbe, da jim je ob 13-45 podlegel.

31-letni delavec Jože Kosmač se je pri se-stavljanju strešnega stola pri podjetniku Ravniharju v Linhartovi ulici vsekali s sekuro v levo nogo.

20-letni mizar Anton Tomšič iz Dravelj je padel na cesti Bled—Radovljica z motocikla in si pretrpesel možgane.

26-letni elekromonter Vladimir Kokotović iz Zagreba se je na igrišču Primorja spril z ne-

katerimi »drukenjci« in zadobil v pretepu poškodbe na glavi.

Na Kranjem se je sinoči prevrnil avto, last-tvrdke »Slograd«, v katerem so se peljali iz Boh. Bistrice v Ljubljano člani Lukanove in Bleiweisove rodbine. K sreči so zadobili le polkovnik g. Bleiweis, Stana Lukanova in njena hčerka Vida lažje poškodbe, dočim so drugi ostali nepoškodovani. Nesreča se je zgodila, ker je šofiral mesto šoferja Marko Bleiweis. Avto se je popolnoma razbil in se je družba pripe-ljala v Ljubljano z dvema avtolaksijama. V bol-nišnici so ponesrečence obvezali in jih poslali v domačo oskrbo.

## Valovi Mure so ga pogoltnili

Mladega hlapca Jančita je prijel v reki krč in je utonil — Njegov trupa še niso našli

Hrastje Mota, 9. avgusta.

V četrtek proti večeru se je raznesla po pri-jazni vasi murskega polja Hrastje-Mota, tik zdravilišča Slatina Radenci pretresljiva vest, da je v Muri nekdo utonil. Kmalu se je razvedelo, da je bil to 22-letni Drvaričev hlapec Janči iz Hrastja.

Tega dne je bil silno vroč dan in se je šel, da se malo ohladi, kopat v Muro, kot je to že večkrat storil kdaj prej. Pri Divjakovem mlinu se je skupno z mlinarjem spustil v vodo, ki je tam precej deroča in takoj od brega vstran tudi precej globoka. Vendar se mu tokrat, dasi ni bil posebno dober plavač, ni nič hudega zgo-dilo in sta se z mlinarjem, ko sta prišla z vode, pri južni prav živahno razgovarjala. Zlasti je bil dobre volje Janči, ki še zdaleka ni slutil, da ga čaka še ta dan — smrt.

Po opravljeni južni se je, razpoložen kot je bil, ponovno zagnal v vodo in predno se je nje-

gov sokopalec prav zavedel in tovariša pogrešil, je bila že nesreča tu. Janče je namreč brez vsakega najmanjšega hrupa (brčas njegovih obupnih klicev radi šumeče reke ni nihče slišal) izginil v valovih Mure za vedno. Brčas ga je popadel krč. Mlinar je še dolgo po nesreči hodil obupno ob bregu, a je, ko je spregledel, da je vse upanje zaman, odnesel obleko utop-ljenega fanta gospodarju Drvariču in mu po-vedal žalostno novico.

Seveda so ponesrečence začeli takoj iskati, a ga do danes, ko to poročamo, žal še niso našli. Mladenci, doma iz neke vasi v Prekmurju, je služil pri Drvariču dobri dve leti ter bil izredno marljiv, zato je nesrečni dogodek pri domačih in vsem, ki so ga poznali, vzbudil tem globlje sočutje.

Pripominjamo, da je bilo samo v letošnjem letu že 5. žrtev Mure ter priporočamo kopal-cem zato čim več previdnosti.

## Z naporom udušen gozdni požar v Mariji Reki

Tbovlije, 10. avgusta.

V soboto v opoldanskih urah je izbruhnil na dotedaj še nepojasnejen način v gozdu pri Križu, ki je last tv. Skrbec, požar, ki se je naglo širil. Prvi so prihiteli na mesto požara naši mladi gasilci od Sv. Katarine, ki so se ne-umorno prizadevali ves popoldne in pozno v noč, da bi gozdni požar omejili. Ker se jim to kljub dolgotrajnemu gašenju ni posrečilo, so zaprosili tbovlijske tržke in rudniške gasilce, da jim pridejo na pomoč. Pozno v noč so od-delki obeh gasilskih društev z avtomobili odhi-teli na kraj požara, katerega so kmalo nato omejili in proti eni po popolnoci popolnoma pogasili.

Spretnost in izurjenost naših gasilcev se je pri tej priliki zopet izkazala, kajti znajo je, da je potrebna pri gozdnih požarih posebna tak-tika napada ognja, ki so ga tudi takrat naši vrli gasilci uspešno izvršili.

## Umetno zobovje v grlu — 100 kilogr. težka plošča na nogi — S sekuro v nogo namesto v hlood

Tri hude nesreče na Jesenicah

Jesenice, 9. avgusta.

V zadnjih dveh dneh minulega tedna so se pripetile pri nas kar tri nesreče.

Najprej so pripeljali v tukašnjo bolnico bra-tovske skladnice tovarniškega delavca Janka, ki se mu je pri kihanju zarila kljuka umetne čeljusti v grlo. Tega ponesrečence so prepeljali v ljubljansko bolnico, da mu odstranijo pred-met iz grla z operacijo. Pred dnevi smo poro-čali v »Jugoslovanu« o podobni nesreči, ko se je pri padcu s kolesa med vožnjo zarila de-lavcu Vidicu umetna čeljust v grlo.

V petek zvečer pa se je v tovarni ponesrečil delavec Košir Tomaž. Padla mu je na nogo 800 kg težka železna plošča in mu nogo pre-cej ranila v gležnju. K sreči je padla plošča le nekaj centimetrov globoko in ni bil pri-tisk tako silen. Z rešilnim vozom so ga prepe-ljali v bolnico na Javorniku, kjer so ugotovili, da ni zlomljena nobena kost. Rana ni težka, vendar bo bolnik moral ostati delj časa v po-stelji.

V soboto popoldne pa se je pripetila tretja ne-sreča. Triindvajsetletni Pogačnik Jože, doma iz Kroke, je bil zaposlen pri lesnem trgovcu gosp. Kunčiču Antonu z Blejske Dobrave. Tega dne je tesal les; pri tesaanju pa mu je sekira spo-drsnila in je z ostrino v precejšnjem zamahu zadel sebe mesto hlooda. Zadal si je večjo 10 cm dolgo rano pod kolenom na levi nogi. Rana je precej globoka in je ranjena nekoliko tudi kost v krač. Prerežane žile mu je g. dr. Kogoj podvezal v tukašnjo bolnico, kamor so pone-srečence pripeljali, in zvezajočo rano zašili. Z večernim osebnim vlakom pa so ga prepeljali v ljubljansko bolnico.

## Znižane cene mesu v radov-ljiškem srezu

Radovljica, 9. avgusta.

Glede na pocenitev živine so se na pritisk sreskega načelstva v Radovljici sporazumno s predstavniki mesarjev določile do nadaljnjega (do konca seziye) te-le cene mesu, ki se sma-trajo za enkrat za primerne:

a) Govedina s kostmi: I. vrsta 15, II. vrsta 13, III. vrsta 10 Din kg; brez kosti: I. vrsta 20, II. vrsta 17, III. vrsta 14 Din kg.

b) Teleta s kostmi: I. vrsta 18, II. vrsta 16, III. vrsta 14 Din kg. Cena teletine brez kosti se bo naknadno določila.

c) Prašiči: I. kare 20 (za Bled 22), II. kare 18, III. kare 14 Din kg.

Pripominjamo, da je bilo znižanje cen mesu v našem okraju že nujno potrebno. Treba je, da se zaščitijo interesi kmeta — producenta in konsumenta. Pričakujemo, da se bodo cene me-su po seziyi še bolj znižale. Uvideni mesarji so sami spoznali, da morajo radi pocenitve ži-vine z cenami mesa navzdol. Tisti pa, ki tega ne uvidijo in ki ne bodo znižali cene mesu, bo-do pač imeli opravka s sodiščem. Dolžnost ob-činskih in drugih organov je, da vsako tozadev-no nepravilnost prijavijo.

## Hud trk kolesarja in moto-ciklista

Kamnik, 10. avgusta.

V nedeljo zvečer se je zgodila na cesti Kam-nik—Stranje nesreča, ki je po sreči ni za-htevala človeških žrtev. Kolesar trgovski so-trudnik Ivan Potočnik iz Kamnika se je peljal s kolesom iz Stranj domov. Ob istem času se je peljal iz Kamnika v Stahovico kovač Franc Lampelj iz Jarš pri Mostah z motornim kole-som. Na zadnjem sedežu se je peljala z njim Anica Jurjovec, natakara iz Kamnika.

Na ovinku pri Urbančevem vrtu v bližini šole sta se znašla kolesar i motociklist nena-doma drug pred drugim. Karambol je bil se-veda neizogiben. Motocikel je podrl kolesarja na tla in ga pokopal pod sabo. Jurjovecva je zletela daleč stran s sedeža in obležala na tleh na cesti v težki nezavesti.

Ljudje, ki so bili v bližini, so takoj prihiteli ponesrečence na pomoč. Nezgoda je nastala zaradi tega, ker je vozil Lampelj po sredi ce-ste mesto po desni strani. Pa tudi Potočnik je napačno vozil.

Potočnikove poškodbe so hujše. Močno je po-tolečen po glavi in po desni nogi. Bajje ima pretrgano v glavi neko žilo. Pretresel si je tudi možgane. Tako tudi Jurjovecva. Potočnika so takoj prepeljali v Kamnik, kjer mu je zdrav-nica dr. Eliza Soss nudila prvo pomoč. Nato so ga odpeljali v ljubljansko bolnico. Kdo je kriv nesreče, še ni znano. Orožniki so uvedli preiskavo.

## Poljčane

Velika ljudska tombola. Naše gasilno, sno najstarejših tukašnjih društev, ki bo skoro ob-hajalo 50-letnico obstoja, bo priredilo na praz-nik v soboto 15. avgusta veliko ljudsko tom-bolo in to v vseh vrtnih prostorih hotela Bau-mann z začetkom ob 14. uri.



# Motvoz Grosuplje



# domač slovenski izdelek

Tovarna motvoza in vrvarna Grosuplje pri Ljubljani.

Zahtevajte vzorce in cenike brezplačno

## Zborovanje agrarnih interesentov

V dvorani »Delavske zbornice« v Ljubljani se je zbralo v nedeljo 9. avgusta nad 300 delegatov novostanovljenih pašniških in gozdnih združenj in zaupnikov »Zveze slovenskih agrarnih interesentov«. Zborovanja so se udeležili tudi bivši minister g. Ivan Pucelj, ravatelj »Zveze slovenskih združenj« g. Fran Trček, bivši načelnik kmetijskega oddelka g. Ivo Sanein in drugi zastopniki raznih strokovnih organizacij.

Predsednik »Zveze slov. agrarnih interesentov« g. Ivan Stražišar je otvoril zborovanje s toplim pozdravom na vse navzoče imenoma pa je pozdravil zgoraj imenovane gg. V svojem govoru je pojasnil namen današnjega zborovanja in njegovo važnost.

Pred prehodom na devni red je predlagal tajnik »Zveze agrarnih interesentov« g. Milan Mravlje vdanostno brzojavko Nj. Vel. kralju ter pozdravne brzojavke ministrskemu predsedniku, poljedelskemu in gozdnomu ministru ter našemu banu g. dr. Drago Marušiću.

Prvi je povzel besedo bivši minister g. Ivan Pucelj, zahvaljujoč se za pozdrave in poudarjal joč historično važnost borbe našega malega kmeta za zemljo in gozdove. V imenu konzorcija »Kmetijskega lista« pozdravlja zborovalce in jim zagotavlja vsestransko podporo v njihovi pravični borbi.

Podpredsednik »Zveze slov. agr. interesentov« g. Albin Prepeluh je nato prevzel vodstvo zborovanja in dejal v svojem govoru koliko dela in truda je vložila »Zveza« v vprašanje agrarne reforme. Z večletno borbo je dosegla tudi uspehe, čeprav se niso vse njene zahteve uresničile. Med široko plast slovenskega ljudstva je zanesla novo močno gibanje, katero sloni na njegovih živih interesih. Zasluga naše »Zveze« je, da se je raztegnila agrarna reforma tudi na gozdove. Gozdne površine ne bodo razdeljene posameznikom, temveč zadrugam in naša »Zveza slov. agr. interesentov« je organizirala okoli 200 pašnih in gozdnih združenj, ki zahtevajo te gozdove. To dejstvo znači ogromno važnost ne samo za naše narodno gospodarstvo, temveč predvsem tudi za bodoči socialni razvoj našega naroda, ki mora imeti svoj odmev tudi v vsem ostalem javnem življenju, predvsem tudi v političnem.

Po svetovni vojni se je pojavilo vprašanje agrarne reforme v vseh nasledstvenih državah. Za zgled naj nam služi Češka, kjer so naredili na stotisoče siromakov za posestnike. Leta 1919. se je tudi pri nas začelo vprašanje agrarne reforme. Tekom strankarskih režimov pa je agrarna reforma zaspala in izgledalo je, da bo popolnoma izgrana. Šele novo stanje in sedanji režim je pokrenil agrarno reformo z mrtve točke ter jo zaključil z zakonom o likvidaciji agrarne reforme, s katerim smo agrarni interesenti lahko zadovoljni. Agrarni interesenti so si ustanovili »Zvezo slov. agr. interesentov«, ki je pričela neizprosno borbo za popolno in pravično izvedbo agrarne reforme, v kateri naj se razdele tudi gozdovi. Inteligenca je bila na tem vprašanju desinteresirana, proti agrarni reformi, pa so ustanovili veleposestniki dve močni organizaciji. Pričela se je borba, katera je do danes še vse pre malo pojasnjena in njeno važnost za razvoj našega socialnega gibanja bo treba v zgodovini pribiti.

Prihajali so reveži in siromaki k »Zvezi« za pomoč in pomoč in naša »Zveza«, posebno pa njen tajnik g. Mravlje je izvršila tekmo zadnjih let ogromnega dela. To delo je tako veliko, da se ga bo moralo zapisati z zgodovino naših socialnih bojev.

Zahvaliti se moramo za sedanji zakon socialno čutečemu ministru dr. Stanku Šibeniku, ki pozna dobro vse križe in težave malega človeka na kmetih, iz katerih vrst je sam izšel in kjer sam prebiva kot kmet. Danes gre za to, ali se načela, ki so uzakonjena, tudi izvedejo ali ne, in ali bomo dobili gozdove, ali ne. Pri g. banu se je zgrasil šumarsko udruženje, katero zahteva, da se pusti veleposestnikom 2000 ha gozdov. Predali so mu spomenico, v kateri zamejujejo združeno gospodarstvo, češ, da isto ne uspeva. Nič drugega ne morem to imenovati, kakor ugotoviti, da so s tem pokazali le svojo duševno siromašnost. (Burno pritrdjevanje in klicanje: tako je!) Uduženje se sklicuje v svoji spomenici na češke »Narodny listy«. Uduženje pa ni nič ne pove, da je to glasilo čeških velekapitalistov in da nima na Češkem nobenega vpliva. Zakaj ni udruženje vprašalo za mnenje o agrarni reformi češko agrarno stanko, ki vodi že 10 let češkoslov. republiko in katera je agrarno reformo izvedla. Če bi dobilo njen odgovor, bi se isti popolnoma drugače glasili.

Se eno vprašanje moramo rešiti, t. j. komu naj se prisodijo razlašeni gozdovi, občinam ali zadrugam. Naše stališče v tem pogledu je jasno in tudi določila dosedanjih zakonov glede pravic agrarnih interesentov v gozdovih govore zato, da se gozdovi razlaste prvenstveno za agrarne interesente, in to njihovim pašnim in gozdnim zadrugam.

Sedanja borba za agrarno reformo je šele prva etapa in se bo ista nadaljevala.

Zborovalci so govorniku navdušeno pritrdjevali. K drugi točki dnevnega reda je govoril dr. Janžek Novak. Tolmačil je zakon o likvidaciji agrarne reforme in njegove pravilnike. Najprej omenja način postopanja za izvedbo agrarne reforme glede obdelovalne zemlje, ki ostane v glavnem isti kot je bil dosedaj, potem pa razjasnjuje določbe glede razlastitve gozdov. Zakon razlastiže načelno vse gozdne površine preko 1000 ha. Vprašanje je, kako se bo to načelo v praksi izvedlo. Zakon je torej gozdove narodu že poddelil. To načelo je globoko vkoreninjeno v srcih naroda in dolžnost nas vseh je, da sodelujemo pri tem vprašanju in razlastitve gozdov resnično tudi zahtevamo.

Kar se tiče cerkvenih veleposestev, moramo v smislu zakona ugotoviti, da pri nas takih veleposestev ni, kajti škofsvska in samostanska veleposestva se ne morejo smatrati za cerkvena. Saj zakon sam tega ne dopušča, ker razlastiže veleposestva zagrebškega nadškofa in raznih pravoslavni samostanov in cerkva. Izigravanje teh zakonitih določil in volje zakonodavca ne bomo mogli nikakor dopustiti.

Tajnik »Zveze« g. Milan Mravlje je v svojem poročilu poudarjal važnost naše organizacije. Mi smo borbena organizacija. Današnjih 300 delegatov ima za seboj 30.000 družin, ki ne strpno čakajo vesti in poročil iz Ljubljane. So to res samo mali kmetje in delavci, siromaki. Siromaštvo je za objokavati, toda organizirana siromaščina je pa velika sila. Kar se tiče dodelitve gozdov, ki tvorijo večino veleposestniške površine zahtevamo natančno izvedbo zakonitih določil. Občinam naj se dodeli toliko gozdov, kolikor jih potrebujejo za svoje potrebe (šole, kurjava za učitelstvo itd.), vse drugo pa se naj dodeli našim pašnim in gozdnim zadrugam. Gozdovi pa morajo priti v narodno last predvsem tudi iz narodnih in državnih interesov.

Za tem prečita sledeči resoluciji, ki so jih zborovalci soglasno in navdušeno sprejeli:

### I.

V »Zvezi slovenskih agrarnih interesentov« s sedežem v Ljubljani, organizirani agrarni subjekt Dravske banovine, izjavljajo na svojem zboru v »Delavski zbornici« v Ljubljani dne 9. VIII. 1931:

Zavedamo se, da je zakon o likvidaciji agrarne reforme z dne 26. VI. 1931 plod kompromisne zamisli, ki naj zadovolji oba prizadeta dela. Vendar smatramo ravnokar imenovani zakon kot delno naknadno popravilo tistih zamud in pogrškov, ki so jih v tem vprašanju zakrivil parlamentarni režimi, stavlja joč v osrednje vedno le interese fevdalnih veleposestev in inozemskih kapitalistov, pri tem zapostavljajo vitalne interese domačega delovnega ljudstva, ki se preživlja pretežno s teškim poljedelskim ali pa gozdnim delom.

Slovenski agrarni interesenti z zadovoljstvom vzemajo na znanje, da se je agrarna reforma raztegnila tudi na gozdove in tudi na pašnike in da se je olajšalo v današnjih težkih časih odplačilo prevzete zemlje. Ko to konstatirajo, pa se zavedajo, da mora biti ta zakon, ako naj delovnemu podeželskemu ljudstvu prinese trajne dobrine, izhodišče široko zasnovanega socialno političnega udejstvovanja na deželi, zlasti med kmeti delavskim prebivalstvom. Zato smatramo slej ko prej sedanji maksimum obdelovalne zemlje, ki se je ostavil veleposestnikom, za pretirano visok z ozirom na geografski in klimatski položaj alpske Slovenije. Tudi obžalujemo iskreno, da se je pustilo cerkvena veleposestva nedotaknjena, ker je s tem ostal v veljavi nepotreben ostanek starega fevdalnega režima, ki je de facto propadel defenitivno z izidom zadnje vojne, pri tem pa na podlagi zakona ugotavljamo, da v Dravski banovini ni takih veleposestev.

Nasprotniki agrarne reforme so že na delu, da uničijo že naprej sadove, ki naj jih ta zakon prinese avtohtonemu kmetiškemu in delavskemu stanu.

da ustavi vse sečnje v gozdovih, ki podpadajo določbi § 24 in 25 zakona z dne 26. VI. 1931, dokler se agrarni reformi zapadi gozdovi ne odda subjektom.

Tudi prosil zbor agrarnih subjektov iz vse Dravske banovine, kr. bansko upravo v Ljubljani, da se h komisijam, ki jih predvideva zakon, vsekakor pritegnejo le organizirani interesenti iz posameznih okrajev in občin, to je interesente, ki so organizirani v »Zvezi slovenskih agrarnih interesentov«, kjer pa obstoje pašne, gozdne in druge zadruge, pa načelniki teh združenj.

### II.

Dne 9. VIII. 1931 v Ljubljani vršeči se zbor predsednikov in delegatov »Pašniških in gozdnih združenj«, nadalje zaupnikov »Zveze slovenskih agrarnih interesentov« ter delegatov ostalih strokovnih združenj, izjavlja, da je vzel z odobravanjem na znanje določbo § 24. zakona o likvidaciji agrarne reforme ter upa, da se bo likvidacija šumskih veleposestev, v kolikor presegajo 1000 ha površine, izvedla dosledno in socialno pravično v interesu domačega slovenskega malega poljedelca in delavca. Pri tem zbor sicer obžaluje, da se je za Dravsko banovino glede površinskega maksimuma gozdov napravila izjema in da se tudi za Dravsko banovino ni določil isti površinski maksimum za gozdove, kot za ostale prizadete banovine, zato pa na današnjem zboru zbrani agrarni interesenti tembolj upravičeno upajo, da se bo tem temeljiteje izvedla agrarna reforma gozdov nad 1000 ha v korist večine prizadetega prebivalstva. Organizirani kmetje in kmetijski delavci spoznavajo potrebo, da se z likvidacijo fevdalnih lastninskih odnosov in z agrarno reformo v naši domovini izvede nacionalizacija narodnega teritorija in obenem započne tudi veliko reformno delo za naše osiromašeno podeželje, t. j. da ima tvoriti likvidacija nesodobnih agrarnih lastninskih odnosov, izhodišče za velikopotezno sodobno socialno politiko na vasi. Zato aperliramo, da se prijavljenim agrarnim subjektom posebno za to svrhu doslej ustanovljenim 160 zadrugam podeli gozdovi in pašniki upoštevajoč pa tudi prirastek gozdnih upravičencev v bodočih desetletjih.

Zbor poudarja z vso odločnostjo potrebo, da se odsvojeno gozdovi dodeli samo zadrugam, kjer so se te v to svrhu prijavile. Le organizacija agrarnih interesentov jamči za ceneno in

pravično upravo in zato, da bodo pritegnjeni k uživanju dodeljenega gozda samo res potrebni v smislu zakona. Občinam naj se gozdovi dodeli za občinske potrebe in dajatve v lesu, za občinarje-interesente pa le tam, kjer se niso mogli pravočasno organizirati v zadruge in vložiti prošnje.

Bodoče socialno politično delo in udejstvovanje na vasi more biti uspešno in koristno le tedaj, ako bo slonelo na sodelovanju organiziranega ljudstva. Zadruga organizacija prizadeh agrarnih interesentov more biti edini uspešni organ takega sodelovanja.

ter dodeli v Dravski banovini od veleposestev v smislu § 24. zakona o likvidaciji agrarne reforme z dne 26. VI. 1931 odsvojene gozdove in pašnike tistim agrarnim interesentom, ki so v smislu določb cit. zakona organizirani v »Pašniških in gozdnih« ali pa podobnih zadrugah.

Po sprejetih resolucijah je bila ustanovljena centrala pašniških in gozdnih združenj v Ljubljani. Pravila je tolmačil g. ravatelj Fran Trček. Za predsednika centralne zadruge je bil izvoljen geometer g. Milan Mravlje.

## Gospodarske vesti

× **Jugoslovansko-nizozemska trgovska zbornica v Rotterdamu** bo v zvezi z Zavodom za pospeševanje zunanje trgovine v Beogradu priredila propagandno razstavo na velesejmu v Utrechtu v dnevih od 8. do 17. septembra. Ob tej priliki se bo tudi grafično prikazoval položaj in razvoj naše industrije. Ravno tako bodo na razstavi slike, albumi in prospekti, tičejo se gospodarskega razvoja v Jugoslaviji. Tvrde, ki bi imele interes na tem, da se njihovi albumi, prospekti itd. razstavijo, naj se obrnejo na Zbornico za TOI v Ljubljani.

× **Prva razstava volne** in prediva v okvirju zagrebškega velesejma. Za časa zagrebškega velesejma, ki se bo vršil v času od 29. avgusta do 7. septembra bo zastopan poseben oddelek volne in prediva, na katerem bodo zastopane vse pasme naših ovc, razne vrste volne v hišni, obrtniški in tovarniški predelavi. Analogno temu bodo tudi razni sortimenti prediva. Za časa razstave se bo vršil tudi kongres vseh interesentov tako teoretičkov, kakor praktikov. — Vsi oni, ki se za stvar interesirajo, naj se javijo upravi Zagrebškega velesejma.

× **Menjava državne pšenice za moko** se bo vršila potom licitacije dne 22. avgusta t. l. pri provizorskem oddelku ekonomskega oddelka Ministrstva vojske in mornarice v Beogradu. (Oglas je na vpogled v pisarni Zbornice za TOI v Ljubljani, pogoji pa pri istem oddelku.)

× **Madjarska vlada demantira vesti** v vprašanju posojila. Times so poročale, da je Banka za mednarodna plačila v Baselu odklonila Madjarski kredit 7 milijonov dolarjev. Guverner madjarske Narodne banke je to vest v imenu Banke za mednarodna plačila zanikal.

## Dobave

Gradbeni oddelek Direkcije državnih železnic v Ljubljani sprejema do 18. avgusta t. l. ponudbe glede dobave 200 m armiranega telefonskega kabla, 45 komadov ščitnih omaric in 200 kub. metrov kisika. (Pogoji so na vpogled pri istem oddelku.)

Direkcija državnega rudnika Velenje sprejema do 17. avgusta t. l. ponudbe glede dobave 200 kg lirneža, 120 kg barv in 50 komadov čopičev; do 19. avgusta t. l. pa glede dobave 1000 kg kave.

Direkcija državne železarnice Vares sprejema do 19. avgusta t. l. ponudbe glede dobave 500 kv. metrov trstike.

Direkcija državnega rudnika Breza sprejema do 20. avgusta t. l. ponudbe glede dobave 1000 kg bencina, 150 m gradla za zastore, pisarniških potrebščin (papir, kuverte, peresa, črnilo, risalni žeblički itd.), 40.000 kg ovsu, 50 kom. dvojnih porcelanastih izolatorjev, 60 kg jermen, 1000 kg vijakov, 300 kg petroleja in 175 komadov cevi. (Predmetni oglasi z natančnejšimi podatki so v pisarni Zbornice za TOI v Ljubljani interesentom na vpogled.)

## Borzna poročila

dne 10. avgusta 1931.

### Devizna tržišča

Ljubljana, 10. avgusta. Amsterdam 2273-24 do 2280-08, Bruselj 786-788-36, Curih 1100-85 do 1104-15, Dunaj 792-60-795, London 273-94 do 274-76, New York 5633-01-5650-01, Pariz 221-10-221-76, Praga 167-21-167-71, Trst 295-18-296-08.

Zagreb, 10. avgusta. Amsterdam 2273-24 do 2280-08, Dunaj 792-60-795, Bruselj 786-788-36, London 273-94-274-76, Milan 295-18-296-08, New York kabl 5644-01-5661-01, ček 5633-01 do 5650-01, Pariz 221-10-221-70, Praga 167-21 do 167-71, Curih 1100-85-1104-15.

Beograd, 10. avgusta. Amsterdam 2273-24 do 2280-08, Bruselj 786-788-36, Dunaj 792-60 do 795-70, London 273-94-274-76, Milan 295-18 do 296-08, New York 5633-01-5650-01, Pariz 221-10 do 221-76, Praga 167-21-167-71, Curih 1100-85 do 1104-15.

Dunaj, 10. avgusta. Amsterdam 287-25, Beograd 12-59, Bruselj 99-15, Bukarešta 4-2175, London 34-555, Madrid 60-50, Milan 27-235, New York 711-20, Pariz 28-04, Praga 21-0778, Sofija 5-1490, Stockholm 190-25, Kopenhagen 190-12, Varšava 79-58, Curih 138-90.

Curih, 10. avgusta. Beograd 9-08, Pariz 20-08, London 24-8850, New York 512-50, Bruselj 71-35, Milan 26-80, Madrid 43-90, Amsterdam 206-55, Dunaj 72-02, Oslo 136-95, Kopenhagen 136-9250,

Sofija 3-7175, Praga 15-18, Varšava 57-35, Budimpešta 90-0250, Stockholm 137.

### Vrednostni papirji

Na ljubljanskem tržišču ni sprememb. Zagreb, 10. avgusta. Državni papirji: 7% inv. pos. 76-78, vojna škoda ar. 336-337 (333, 334, 337), kasa 336-337 (337), avgust, sept. 339-340 (337, 340), dec. 349-350 (344, 346, 49), 4% agr. obv. 47 bl., 7% Bler, 71-71-25 (71, 72), 8% Bler, 81-82 (82), 7% pos. hip. banke —, Begluške 57-57-50 (57). Banke: Hrvatska 50-60, Prašedion 957-50-965, Union 150-155, Jugo 67-68, Ljublj. kred. 120 d., Medjunarodna 68 d., Srbska 190-192, Industrije: Seferana Osijek 216-225, Trboveljska 220 do 235, Slavonija 200 d., Vevče —, Nar. šum. 25 d., Gutlm. 115-125, Danica 65-70, Drava 220-225, Brod vag. 65 bl., Dubrovačka 300 do 330, Oceanija 190 d.

### Žitna tržišča

Na ljubljanskem tržišču tendenca za koruzo neenakomerna, brez prometa.

Novi Sad, 10. avgusta. Vse neizpremenjeno. Promet: pšenica 8 vagonov, ječmen 6 vagonov, koruza 8 vagonov, moka 2 vagona, otrobi 5 vagonov, fižol 1 in pol vagona. Tendence neizpremenjena.

Budimpešta, 10. avgusta. Tendence trdna. — Promet srednji. Pšenica: dec. 13-75, 14-15, 13-70 (13-70-13-72), marec 15-30, 25, 08, 40 (15-34 do 15-35). Rž: dec. 12-12-10 (1198-12), marec 13-50, 75, 65 (13-50-13-60). Koruza: marec 14 do 14-60 (14-66-14-70).

### Ljubljansko lesno tržišče

Tendence neizpremenjena mlačna, promet 1 vagon remeljnov.

## Šah

### Šahovski turnir v Banji Luki

Prvi uspeh g. Gabrovška iz Ljubljane

V soboto je bil v Banji Luki v dvorani Hrvatskega doma svečano odprt 7. državni šahovski turnir. Predsednik šahovskega društva »Balkan« inž. Milošević je gostom v pozdravnem govoru želel mnogo uspeha in prijetno bivanje v Banji Luki. Nato se je začelo 1. kolo turnirja. Igralec Tot iz Beograda je na splošno začudenje premagal Avramova iz Križevca, ki je favorit turnirja. Rajner iz Banje Luke je remiziral s Prebegom iz Sušaka, Trifunović iz Šibenika je premagal Pavelića iz Banje Luke, Weiss iz Zagreba je premagal Kuležinskoga iz Sombora, Končić iz Maribora je premagal Kulduškova iz Siska, Salzberger iz Zagreba je premagal dr. Ilića iz Novega Sada, Kulžinski iz Novega Sada je premagal Gremčarskega iz Zagreba, Gabrovšek iz Ljubljane je premagal Bošana iz Velike Kikinde, kar je vse presenetilo. Dizdinski iz Banje Luke je pa premagal Avirovića iz Zagreba.

## Izjava

1794

Podpisana izjavljava, da nisva plačnika za dolgove, kdorkoli bi jih delal na najin račun.

K. F. Jamnikar

Moste pri Ljubljani, Predovičeva 7.

### »Autobus«

Ljubljana VII

Zg. Šiška 50

kakovost domačega izdelka uspešno tekmuje s tujim blagom. Strojna delavnica vseh vrst karoserij 1075

Bukova drva  
trboveljski premog  
pri tt.  
»KURIVO«  
LJUBLJANA  
Dunajska cesta 33  
(na Balkanu)  
Telefon št. 34 84

V Novivasi pri Št. Jurju ob juž. žel. so za takoj oddati razna

### stanovanja

tudi v novi enonadstropni trgovski hiši s 3 sobami in verando. Dobra voda v kuhinji. — Informacije: Šmid Matija, trgovec. 1796

### Stanovanje

komfortno, obstoječe iz 3 sob, sobe za služkinjo, predsobe, kuhinje, kopalnice in ostalih pritliklin se takoj odda v palači. Vzemene posojilnice na Miklošičevi cesti. Pojasnila daje ravnateljstvo med uradnimi urami. 1769

### Nogavice, rokavice, volna in bombaž

sajecenoje in v veliki izbiri pri  
KARL PRELOG  
Ljubljana, Židovska  
ulica in Stari trg.

### Stavbne

nasvete

daje tehnični biro  
»Tehna«, Ljubljana,  
Mestni trg 25-I. 507



Kolesa 1422  
po Din 1500.—

### »CENTRA«

Ljubljana

Masarykova cesta

### Zaupnike — informatorje

iz vseh tudi najmanjših krajev iščemo proti dobremu honorarju. Prednost imajo predvsem o krajevnih priklakah dobro informirani javni nameštenci. Takojšnje ponudbe z navedbo možnega delokroga na oglasni oddelki lista pod »Hitro in verodostojno«. 1778